

TABOR izlazi vsak dan, razven
nedele in praznikov, ob 12. uri
in umom naslednjega dne ter stane
celoten 180 K, polovica 90 K.
Člani 45 K, mesečno 15 K.
Izdati po dogovoru. Pri vsakodnevni
objavi popust.

Uredništvo: "TABOR",
MARIBOR, Jadranska ulica št. 4.

TABOR

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jadranska ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon Maribor št. 274.
UPRAVA se nahaja v Ljubljani,
ulica št. 4, prilika, I. nadstropje.
Telefon št. 24. EHS poštna številka
Maribor št. 11.791.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Reklami se ne vrnejo.

Leto: II.

Maribor, četrtek 8. julija 1921.

Številka: 151.

Osvobojenje.

Cestokrat slišimo v javnosti navdušene himne o našem osvobojenju. Osvobodili smo se in sedaj smo svobodni. Toda če človek pogleda malo globlje, se lahko prepriča, da s tem osvobojenjem ni tako, kakor se nam dozdeva. Osvobodili smo se pač materijalnega pritiska dosedanjih razmer, moralno pa še tičimo globoko v sužnosti. Sicer ta problem, problem notranjega osvobojenja, ni ravno popularen in tudi ne prijeten, vendar pa zasluži, da si ga ogledamo v jasni dnevni luči. Takoj po prevratu smo imeli veselje s podiranjem raznih spomenikov naše preteklosti, brisali smo vse, kar nas je spominjalo na prošle čase, a na to, da smo z našim osvobojenjem prevzeli povsem nove dolžnosti in naloge, ki se v marsičem križajo z dosedanjimi, smo pozabili. Kaj pomeni: osvoboditi se na znotraj? Kakor smo na zunanji raztrgali sovražne okrove, se ujedinili in z ustavo položili temelje novi državi, tako bi bili morali tudi na znotraj raztrgati okrove tujega duha, premagati razcepčenost in si ustvariti nekako moralno ustavo, ki bi bila izraz naše unifikacije. Vprašanje je, ali smo to tudi storili?

Psihologija mase nas uči, da se to notranje osvobojenje izvršuje zelo počasi in da morajo novi odnosi res preiti v meso in kri, predno se stari odredijo svojim pravicam. Tako je tudi naše javno življenje pisano in neskladna zmes raznih heterogenih struj, ki so krive, da se v našem ozračju dogaja toliko konfliktov, katerim ne moremo najti zadostnega vzroka. V našem javnem življenju še vedno delujejo avstrijske, madžarske, laške, cincarske, turške sile, ki so se tako globoko zagrizle v naš narodni značaj, da bo treba dolge smotrene vzgoje, predno se jih iznebimo.

Ni dovolj, če smo svobodni in uječinjeni, treba je da damo tej svobodi in unifikaciji izraz tudi v našem notranjem življenju. Če človek čita n. pr. liste iz vseh krajev naše države, mora naravnost ostrmeti, kako globoko še pravzaprav tičimo v preteklosti in kako malo smo pridobili z osvobojenjem. Kolo politike teče po starem tiru: češar smo bili navajeni v prošlosti, to delamo tudi danes. Ne v nacionalnem ne v kulturnem niti v socialnem in gospodarskem oziru nismo dospeli tja, kamor smo došli politično. Politični uspehi so slaba postavka v naši splošni bilanci, dokler ne tečejo paralelno z uspehi na drugih poljih. Kaj pomaga človeku lepa obleka, če je na žleodec prazen. Zato bo treba v bodoče vso našo pozornost in naše delo usmeriti na globoko, od zunanjosti preiti v notranjost. Naše kulturno in gospodarsko življenje moramo kolikor le mogoče odpolitizirati in mu vtisniti nov pečat. Dah obnove mora postati vodilna sila v vsem našem javnem življenju. Dokler se ne bomo vedeli osvoboditi na znotraj, tudi naše zunanje osvobojenje ne bo imelo trdne podlage. Da se zgradi močan zid, ni potrebna samo opeka, temveč tudi malta, ki opeko veže. Če smo v naravni težnji, da čimprej postanemo država, t. j. da dobimo ustavo, opeko marsikje postavili brez malte, bo treba, da sedaj to popravimo. Ti nedostaki pa niso nič drugega, kakor posledice dejstva, da naše notranje osvobojenje ni moglo iti paralelno z zunanjim. Novi časi, ki nastopajo z novo ustavo, zahtevajo tudi nove metode, nov duh. Na tem, kar smo dolej ustvarili, se ne moremo ustaviti. Pedenca našega nacionalnega življenja

Nadaljevanje preiskav o atentatu.

LDU Beograd, 6. julija. Danes se je nadaljevalo zaslišavanje oseb, ki so bile aretirane v zvezi z atentatom na regenta Aleksandra. Nekatere so izpovedale marsikaj novega. Zaslišan je bil bivši klobučar iz Novega Sada, Ilija Lazarevič, ki ima sedaj s svojo ženo trgovino konfekcijskega blaga v Beogradu. Pri zaslišavanju se je dognalo, da je Lazarevič bil v tesni zvezi z napadalcem Stejićem. Csaki ga obdolžuje, da je on njegov sokrivec pri shranjenju bomb, ki jih je nabavljala Marinković z neznane strani in jih je potem osebno ali pa po drugih osebah prinašal Csakiju. Sploh je bil Novi Sad glavno skladišče bomb in drugega orožja. Lazarevič je bil tudi v tesnih zvezah s komunističnim poslan-

cem Kovačevićem, ki je često zahajal k njemu in mnogokrat pri njem tudi prenočeval. Kovačević je imel sestanke deloma v njegovi hiši, deloma pa pri tapetniku Gjorgju Stankoviću in njegovi ženi Julki. Lazarevič je pri konfrontaciji s Stejićem, Csakijem in Kovačevićem priznal, da je vedel za atentat, da pa ni vedel za čas in za osebe, katerim so atentati veljali. Dolžijo ga, da je vedel tudi za čas in za mesto raznih atentatov. Zaslišana je bila tudi Julka Stankovićeva, tapetnikova žena v Beogradu, ki je priznala, da je Csaki večkrat prihajal k njenemu možu. V njegovi družbi so bili razni ljudje, ki jih pa ni poznala in ki so v njeni hiši prenočevali.

Dunajska policija in naši atentatorji.

LDU Dunaj, 6. julija. „Politische Korrespondenz“ javlja: Jugoslovenska oblastva so stopila v stike z dunajskim policijskim ravnateljstvom, da bi se jim dovolil vpogled v dosedanja poteka preiskav o atentatu na regenta Aleksandra. Potom policijskega ravnateljstva se je v

smislu mednarodne pravne pomoči uveljavila preiskava. V nasprotju z govoricami ki so se pojavile v javnosti, da je jugoslovenska vlada napravila diplomatske korake v tem pogledu, je razvidno iz predloženega gradiva, da ni povoda za kakršnekoli korake političnega značaja.

Omejitev priseljevanja v Združene države.

LDU Beograd, 6. julija. Zakon o priseljevanju v Zedinjene države je stopil dne 3. t. m. v veljavo. Po določilih tega zakona znaša letno število izseljencev iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 6405 oseb. To število obsega osebe, ki so bile rojene v današnjih mejah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev brez ozira na narodnost in državljanstvo. Zanimivo je, da se je leta 1920 izselilo preko 20.000 ljud. iz naše kraljevine v Zedinjene države. Vrhovno nadzorstvo priseljevanja vršijo oblastva Zedinjenih držav. Stetje se vrši v pristaniščih, kjer se izseljenci

izkrcajo. Vizum konzularnih uradov v nobenem oziru ne jamči za prihod v Zedinjene države. Osebe, ki se hočejo izseliti v Zedinjene države, se opozarjajo na to, da znaša sedaj dovoljeno število izseljencev le eno četrtino onih oseb, ki so se prej smele priseliti iz naše kraljevine. Ako po uveljavljenju novega zakona dospe v pristanišče Zedinjenih držav večje število oseb iz naše države, kakor je dovoljeno, se ti izseljenci morajo povrniti nazaj in sicer ob lastnih troških. Vse nove odredbe so le dopolnilo prejšnjih naredb in veljajo za dobo dveh let.

Italija in rapalska pogodba.

DKU Milano, 6. julija. Markiz della Toretta, ki se tačas nahaja v Parizu, se je prilikom imenovanja za zunanjega ministra izjavil, da se njegova politika ne bo oddaljila od one njegovega prednika. Po poročilih iz Rima bo novi kabinet, kar se tiče zunanje politike, najprvo izvedel rapalsko pogodbo.

Stavka nemških komunistov na Češkem.

LDU Praha, 6. julija. Listi javljajo: Nemški komunisti na sever. Češkem so sklenili, da pričnejo dne 12. t. m. s stavko, s katero nameravajo zahtevati, naj se izpuste aretirani komunisti. Stavko hočejo izraziti tudi svoje simpatije s stavkajočimi bančnimi uradniki.

Sovjetska vlada dementira.

TIP Moskva, 6. julija. Sovjetska vlada je uradno dementirala vest, da se ruske čete nahajajo v Anatoliji, kakor tudi vest o vojni napovedi Rusije.

Velika železniška nesreča.

DKU Berlin, 6. julija. Ekspresni vlak Amsterdam—Paris, ki je okoli polnoči zapustil Brüssel, je pri Hennyru skočil s tira. Lokomotiva je popolnoma razbita, strojevodja in kurjač težko ranjena. Poštni vagon je popolnoma zdrobljen. Sedem francoskih poštinih uradnikov je mrtvih, trije pa težko ranjeni. Ranjenih je 20 potnikov. Dosedanja preiskava vzbuja sum, da je bil to zločinski napad, ker so našli več železniških pragov zrahljanih.

Resen položaj v Carigradu.

DKU London, 6. julija. „Times“ prinaša iz Carigrada resna poročila. Doznava se, da bodo v zaščito svobode morske ožine potrebni mednarodni koraki. V tem slučaju se računa, da bo nastopilo angleško brodogradništvo.

nja je razvoj in napredek. Če je ta tendenca samo sekundarna sila, primarna pa razni drugi smotri, kakor smo mogli na žalost dosedaj konstatirati, tedaj se postavljamo v nasprotje z lastnim osvobojenjem, ki je bilo samo na sebi razvoj in napredek. Točka, kjer bi se dinamika napredka in razvoja ustavila, bi pomenila neizprosno preobrat nazaj. Osvobojenje in unifikacija na znotraj, to bodi sedaj naše vodilno geslo in naš program!

Avstrijske skrbi.

Pod tem naslovom poroča „Prager Presse“ z Dunaja: V Londonu se je tedni sestala konferenca zastopnikov angleških in francoskih bank, ki razmotriva vprašanje avstrijskega kredita. Ta pogajanja bodo imela, kakor se tukaj zatrjuje, ugoden rezultat. Bilo bi želeli, da bi se ta vest kmalu uresničila, zakaj sedanji položaj je nevzdržen. Avstrijska krona je v Curihu padla tako globoko, da kmalu sploh ne bo več mogla notirati. Ni dvoma, da je to razkrojavanje bilo v zvezi s spekulacijami valutnih verižnikov, k čemur sta tudi vlada in javnost prispevala svoj del. Čemu pravzaprav govorje toliko o kreditni pomoči? Saj že več mesecev sem ni v političnih diskusijah priljubljenejšega predmeta, pa ni tedaj noben čudež, ako publika in inozemstvo pod vplivom tuzemstva popušča ter zametuje krono.

Poleg vprašanja o kreditu so pa tudi druge zadeve, ki so vredne pamišljanja. Kako da se tako malo govori o dr. Hegedüšu, ki se hoče rešiti madžarskih dolgov na ta način, da milijone bankovcev, ki prihajajo iz Avstrije, proglasa kar meni nič tebi nič za ponarejene? Ta finančni minister, ki vedno le zabavlja čez Avstrijo, je imel na kmetskem shodu v Hodmécervasarhely govor, ki je v njem dejal med drugim: Gotovo si ne želite, da bi vaša izorana polja upuščila kako divje nomadsko ljudstvo? Tudi jaz sem kmet, kakor vi, a tudi jaz ne morem beračiti kakor Avstrija. Sodite sami. Ali nisem storil dobro, da sem se ločil od Avstrije. Usoda Avstrije je podobna usodi sumljive lepe žene? Dokler je imela bogatega kavalirja, ki jo je vzdrževal, je plavala v mleku in medu; sedaj, ko je pokazala, da je pravzaprav grda postarana ženska, morajo iti na beračijo. Odkar sem zadal avstrijski kroni primeren udarec, ne misli Zapadna Ogrska več na to, da bi se od nas ločila. Avstrija pa še vedno fabricira slab denar in pri tem vsak njen državljani izgubi na letnih davkih preko 8000 K.

Značilno je, kako se dr. Hegedüš hvali, da je zadal avstrijski valuti močan udarec. Bilo bi treba, da bi najširja evropska javnost vedela, kako se sistem, kateri izsesava Madžarsko, zagrizuje tudi v Avstrijo. Morda bi to koristilo naši novi vladni koaliciji, ki bi tako rada posnemala Hortyjeve primer in Avstrijo korumpirala do kosti. (Zanimivo je, kako se lasajo med seboj Avstrijci in Madžari ter drug drugemu zavidajo položaj: Madžari Avstriji kredit, Avstrija Madžarski boljše valuto. Zapadna Ogrska pa plava med Scilo in Karibdo. Op. ured.).

Notranja in zunanja politika.

* Ovacije regentu na potu skozi Zagreb. V nedeljo zvečer ob 20. uri je došel Regent Aleksander na potu v Pariz na državni kolodvor v Zagrebu.

Na kolodvoru so ga sprejeli hrvatski ban dr. Tomljenović, komandant IV. armijske oblasti general Pešić in načelnik policije dr. Saban. Omladinaga je pozdravila z burnimi ovacijami. Regent se je na to podal z banom v avtomobilu v bližnjo zagrebško okolico ter se mudil na banskem dvoru. Ob 21. uri se je vrnil na kolodvor. Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo kolodvorsko poslopje, ga je povsod navdušeno pozdravljalo. Točno ob 21. uri se je vlak odpeljal, manifestacije po mestu pa so trajale še čez 12. uro.

* **Komunisti menjajo barvo.** Preiskave o atentatu na prestolonaslednika Aleksandra so razkrile protizakonito in protidržavno komunistično delovanje. V komunističnem klubu vlada velika razburjenost in njih vodje se na vso moč trudijo, da se izkločajo iz tega neprijetnega položaja. Komunistični poslanec Triša Kaclerović skuša v svoji politiki izvesti nekaj preobrat na desno, češ, da delavske mase niso razpoložene in sposobne za dalekosežne preosnove, čemer se sicer protivijo Zivota Milojković, Sima Marković in Pavle Pavlovič. Vsekakor pa izgleda, da ima Triša Kaclerović za seboj polovico komunističnega kluba. Razen tega pa se sklepa, da se izključijo iz kluba vsi oni, ki so pokret izkoriščali v svoje cilje, kakor italijanski izredentisti, Madžari, frankovci in slični elementi. Osumljena trojica poslancev: Copic, Kovačević in Filipović, bo takoj, ko se jim dokaže krivica, izključena in se bodo razen tega morali zagovarjati pred izvrševalnim odborom komunistične stranke. Komunistični poslanci so nadalje sklenili, pričakujoč, da jim bodo vsi listi zabranjeni, izdati lepake, v katerih svoje pristaše obveščajo, da odklanjajo vsako odgovornost in da je bil atentat izvršen brez njihovega vedenja. Zanimivo je, da se hočejo komunisti kar čez noč preleviti v mirne in spodobne državljane. Tej njihovi taktiki pa bo redkokdo zaupal, ker je komunistična stranka odvisna od Moskve in tam se ravno te dni kujejo naklepi, kako bi se ruska revolucija razširila sile v slabotnih državah. Komunisti ostanejo teroristi, tudi če bodo stokrat prisegli, da niso.

* **Resen položaj v Bolgariji.** Listu »Wiener Mittagszeitung« poročajo z diplomatske strani: Angleški politični krogi zasledujejo razvoj dogodkov v Bolgariji z neko posebno napetostjo. Stališče vlade, ki je bilo doslej jasno, je postalo v zadnjem času zelo negotovo. Kralja Borisa in Stambulskega so opozorili na razne pojave. Na eni strani je komunistična stranka, ki ima v parlamentu precej utirjeno pozicijo, navezala ozke stike z Moskvo in An-

goro in tudi bolgarski reakcionarci so se tajno približali komunistom. Na drugi strani pa izgleda, da ekscar Ferdinand kuje načrte, kako bi se polastil državne oblasti. Znano je, da bi mala antanta odločno preprečila vsak tak poskus kakor tudi eventualni bolgarski napad na Grčijo.

* **Iz zemljoradniške stranke.** Zemljoradniki nameravajo menda izpremeniti taktiko svoje stranke. Pri njih prevladuje oportunistna struja, ki bo po vsej priliki v stranki zmagala.

* **Čičerinova nota naši vladi glede ujetnikov.** Komisar za zunanje ruske sovjetske vlade Čičerin je poslal naši vladi noto, v kateri protestira proti terorju naše vlade napram ruskim ujetnikom v naši državi. V obliki ultimata obvešča našo vlado, da smatra v Rusiji se nahajajoče ujetnike, posebno častnike, kot talce in bo žnjimi enako postopal, če naša vlada ne dovoli ruskim ujetnikom vrnitev v domovino. Sumi se, da je Čičerin dal ta nasvet naš komunistični poslanec Sima Marković, ki se tačas nahaja v Moskvi. Čičerin je zelo hud gospod.

* **Ruski protest proti Romunski.** Komisar za zunanje zadeve ruske in ukrajinske ljudovlade se je pritožil pri romunskem ministru za zunanje zadeve zaradi bombardiranja kraja Luki ob levem obrežju Dnjepra in zaradi pomoči, ki jo daje romunska vojska četam belih gardistov pri prekorajanju Dnjepra.

* **Francoški listi o atentatu na regenta in o naši ustavi.** »Journal des Débats« prinaša na uvodnem mestu članek, v katerem pravi o atentatu na regenta in o naši ustavi med drugim nastopno: Princ-regent Aleksander je v spremstvu Pašiča srečno ušel atentatu ki je bil naperjen proti njemu. Francoška javnost mu enodušno čestita, a čestita tudi sebi. Mladi princ je bil pri navedno predmet najživahnejše simpatije in je to tudi zaslužil. Vsakdo se še spominja na njegovo energijo v času vojne in velikih uslug, ki jih je storil svoji zemlji takrat, ko je bil bolan kralj Peter, ki je sam dal toliko dokazov o njegovi smelosti in vztrajnosti. Z isto odkritosrčno radostjo, kakor so jo morali občutiti naši srbski prijatelji, smo prejeli vest, da se namera zločina ni posrečila. Točni podatki o atentatu še niso znani. Pa bilo kakor bilo, atentat se je izvršil v času, ko je definitivno triumfirala ideja narodnega jedinstva v Jugoslaviji. Nova ustava, ki je proklamirana na obletnico kosovske bitke, daje mladi kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev solidne temelje. Razne pokrajine bodo imele široko avtonomijo v lokalni administraciji. Tudi politično edinstvo je strogo zavarovano; separistične tendencije

glavo v molitvi. V globoko čutečih besedah je na to proslavil naš sedanji savezni starosta spomin našega umrlega staroste brata Ivana Oražna. Potem se je razvila krasna sokolska povorka po celim mestu, sokolska konjenica, koje je bila polovica Mariborčanov z mariborskim praporom na čelu. Lepoto take sokolske povorke Mariborčanom ni treba opisati, videli so jo lansko leto tukaj. Toliko navdušenja, ko v našem obmejnem mestu med občinstvom ni bilo; povdarjati pa moram, da nas je povzdravljala vsa mladina, pred vsem ves mnogobrojni sokolski naraščaj s pristranim navdušenjem in da je treba poudariti, da se je sprevod raztezal silno daleč, ker sta Dolnji in Spodnji grad v Osijeku po legi pravzaprav dve mesti za se in obe zelo obsejni. Ob koncu sprevoda se je ustavilo Sokolstvo pred tribuno, kjer nas je pozdravil mestni župan Hengel z ognjevitim, vseh skozi narodnim govorom. Naj le omenim, da je povdarjal, da ima stopiti sedaj na mesto hrvatskega nacionalizma jugoslovenski nacionalizem in da se je spomnil s pristranimi besedami neodrešenih pokrajin, kojih odposlancev ne more imenoma pozdraviti, da jim ne nakoplje preganjanja. Utis na zbrano Sokolstvo je bil pretresujoč in vsa beda našega ljudstva onstran meja nam je bila jasna, kojega odposlancev se morajo le skrivaj vdeležiti naših zletov. Naš starosta brat Ravničar je razvil v kratkih potezih sokolski program in starosta Slovanske so-

pod krinko konfuznih zahtev so doživele popolni poraz. Ustava je sprejeta z 223 proti 35 glasom. To je jasen dokaz, da večina naroda odobrava izbrani režim. Naši jugoslovenski prijatelji se bodo sedaj, ko so dobili stalne institucije, lahko posvetili mirnemu razvoju države, ki je v najtežjih položajih heroično pokazala svojo življensko sposobnost. Velika je sreča, da poizkus zločinca ni mogel zatemniti dneva, ki posvečuje renesanco tako odličnega naroda.

* **Vprašanje kraljevega namestnika v Sloveniji.** Nekateri listi prinašajo poročila o predstojećem imenovanju kraljevega namestnika v Sloveniji. Kot najresnejša kompetenta prideta baje v poštev dosedanjí praški poslanik Ivan Hribar in sedanji predsednik deželne vlade dr. Vilko Baltič. Beležimo kot kronisti.

* **Nemčija in Anglija.** Angleška državna konferenca je včeraj razpravljala o reparacijskem plačilu, ki ga ima plačati Nemčija.

* **Angleško-japonska zveza in Amerika.** »Chicago Tribune« poroča iz Washingtona, da je japonski poslanik pri proslavi ameriške neodvisnosti izjavil v imenu svoje vlade, da je nameravana angleško-japonska zveza popolnoma prijateljskega značaja napram Zedinjenim državam.

Zanimivosti.

Mlada pustolovka. Človek se mora nehoti čuditi kako se izgublja v sedanjí povojni dobi v mlakunah blatne nizine še čisto mladi ljudje, še takorekoko otroci. Pred nekaj dnevi je prijavila neka trinajstletna deklica zagrebški policiji, da jo je posilil nek znan in ugleden zagrebški trgovec. Policija je zatočenega aretirala ter uvedla preiskavo, ki pa je dognala čisto nekaj drugega. Ko je aretirani odločno zanikal krivdo, so deklico zdravniško preiskali ter ugotovili, da laže, kar je končno tudi sama priznala. Cela zgodba je bila čisto navadna izborna zasnovana pustolovščina. Deklica je vstavi-la gospoda na ulici, mu potožila, da je lačna ter ga zaprosila pomoči. Ker se mu je zasmilila jo je odvedel v neko restavracijo, kjer ji je naročil večerjo ter jo potem pustil oditi, ne da bi se je dotaknil. Njej pa ni bilo dovolj samo to, rada bi bila od njega dobila tudi denar in zato je sklenila, da ga ovadi policiji, misleč, da ji bo iz strahu ponudil v poravnavo večjo svoto denarja. Pri zasliševanju je ta mlada pustolovka priznala nadalje še to, da je zgubila nedolžnost že pred letom dni, ko je bila stara komaj 12 let in sicer, da jo je posilil neznan vojak, kar pa

kolske zveze, brat dr. Scheiner iz Prage, kojega diči izrazita lepa glava, nas je bodril k nemurnemu sokolskemu delu za narod in domovino.

Popoldna se je vršila javna telovadba, naša sokolska olimpijada. Kar se je tukaj podalo, je bilo pač vredno gledati tudi za netelovadce, za telovadce po izreden užitek. Najlepše je in ostane nastop celokupnega članstva k prostim vajam »Osobojenje«, ki so se pokazale tudi lani v Mariboru. Pogled na močne silne čete, ki so iz desne in leve prikorakale, okrenile na desno do stika, se združile v čelnem odkoraku, se delile in v 16 dvanajestostopnih čelnih prikorakale, je bil diven. Ko so obstali, zadonel je iz visoke tribune načelnikov pozdrav »Zdravo braće«, ki mu je odgovarjal soglasni »Zdravo« zbranih Sokolov. Toliko krasno zasnovanih in izvrstno izvedenih prostih vežb menda še ni bilo pri nas videti. Nastopilo je članstvo še z osiješkimi vajami, z ljubljanskimi za prihodnje leto, Murnik je nastopil s svojo četo z »Naprejem« in »Marzeljezo«. Osiješka župa z jako ubranimi samostojnimi vajami, članice s praškimi, osiješkimi in ljubljanskimi prostimi vajami, Ljubljankanke z Murnikovo lepo telovadno skladbo »Po jezernu«, Osiječanke s plesnimi vajami. Pogrešali smo pri tem bogatem sestavu oredno telovadbo, ki je je bilo premalo. Prvi dan so nastopili na orodju sploh samo Čehi, drugi dan za veliko organizacijo Saveza premalo vrst s prekratko vsebino.

tudi ne izgleda resnično. Policija pa je poleg tega ugotovila še, da jo je deklica nalagalo; navedlo je napačne podatke, tako, da stanuje pri starših v Zagrebu, dočim je iz neke vasi na doželi ter je bila nekoč že odgnana policijsko iz Zagreba v pristojno občino radi potepanja. Na to žalostno pot jo je privela v mnogi meri tudi slaba vzgoja in še slabši vzgledi v domači hiši. Njeni roditelji žive že več let ločeno, mati z ljubimcem, oče z ljubinko. Trinajstletna deklica, pa že dovršena pustolovka, kaj bo še iz nje?

Dnevna kronika.

Maribor, 7. julija.

— Se vedno neodvisna. Ljubljanska »Jugoslavija«, Peskov ladjurnal, ki kaže osobito zadnje čase vse fakiške znake žurnalističnega diletantizma, je priložila svoji včerajšnji številki reklamni letak v katerem si kljub vsemu še vedno upa farbariti ljudi, da je neodvisna in nadstrankarska. Bili so časi, ko je tel farbariti marsikdo verjel in zaupal njeni poštenosti, danes pa so časi drugačni in ji nihče več ne verjame. Pesek bi s tem pač rad zopet dvignil naklado svojega lista, ki je zadnje čase silno padla, ker so ji vsi pošteni citatelji obrnili hrbet, pa ne bo imel sreče.

— **Mestne davščine na kočije in avtomobile.** Deželna vlada za Slovenijo je z naredbo z dne 30. maja 1921 št. 188 uradni list št. 71. dovolila mestni občini mariborski za leto 1921 pobirati občinske davščine na vozila, to je kočije in avtomobile. Vsak lastnik je dolžan do 15. julija davku zavezano vozilo prijaviti mestnemu magistratu. Prijava mora obsežati: a) ime in opravilo lastnika (firno); b) njegov stanovanjski naslov (naslov sedeža firme); c) kraj garaziranja (občno in hišno številko; oziroma ulico, poslopje); d) od kdaj je prijavitelj lastnik vozila; e) pri osebnih avtomobilih ime firme, ki je izdelala avtomobil. Prestopke te naredbe kaznuje mestni magistrat. A. Z globo do 100 K, eventualno do 10 dni zapore, se kaznuje: 1. kdor zamudi v predpisnem 14 dnevem roku prijavitelj prodajo ali nakup davku zavezanega vozila; 2. kdor iz malomarnosti ne vzdržuje oznakov vozil dobro vidnih. B. Z globo do 2000 K, eventualno do 100 dni zapore, se kaznuje: 1. kdor iz malomarnosti zamudi pravočasno prijavo svojega davku zavezanega vozila; 2. kdor ne naznači tekem 14 dni, da je prestal razlog za odpis davka. C. Z globo do 6000 K, eventualno do 300 dni zapore, se kaznuje vsaka fikcija takega razmerja, ki bi vozilo oprostito davka ali provzročilo odpis. Zlasti je kaznjivo postavljanje zasebnih vozil, ki spadajo pod to davo.

V tem pogledu je nudil mariborski zlet mnogo več. Največ navdušenja je izval v občinstvu nastop zagrebške podoficirske šole, ki je prikorakala na čelu poveljnika in poleg njega Sokol z zastavo. Vojaške vaje s puško predstavljajočo borbo z bajonetom in streljanje, izvajal je bataljon zelo precizno in ko so vojaki ob koncu defilirali pred občinstvom, je zadonel iz vseh tribun soglasni navdušeni klic »Živela naša vojska!« V telovadnem oziru najboljše so podali Čehi. Ako je bila že telovadba na 8 orodjih naravnost vzorna, in kazala krasno izvedbo vrhunskih vaj, so bile proste vaje članov in članic in vaje slednjih s kiji na gredeh nekaj tako dovršenega, da je vsak razumel kot nekaj naravnega, da so Čehi s tem dosegli na mah svetovno prvenstvo, kaj tako dovršenega svet doslej še ni videl! Omenjam še prav lični nastop deskega naraščaja Osješke župe, ki je žel tudi obilo priznanja. Ves nastop je kazal odločen napredek in dokazal, da se je v telovadnicah pridno vežbalo. Ob večerih se je nudila raznovrstna zabava, v gledališču, koncertih, kermizih, itd. večina se je podala po vročem dnevu v takozvano pukovsko bašto, zelo lepe mestne nasade, bajno električno razsvetljene, kjer se je nudilo v neštetiš šotorih raznega okrepčila in zabave. Glede vina omenjam, da se nobeno ni moglo meriti z našimi. Zaslišal sem v nekem šotoru petje in sem takoj sklepal, da morajo biti ondaj Slovenci in dobro vino in sem se pre-

S Sokoli v Osijek.

(Konec.)

Mariborski Sokol je postavil eno vrsto telovadcev in eno vrsto telovadk za tekmo v prostih vajah, župa kombinirano vrsto za tekmo v lahki atletiki (tek, skok v višino in v daljino, metanje diska, kopja in kroglice) od katere so se trije kot edini tekmovalci vdeležili tekme v sabljanju in eden v plavanju. Vdeležba po mariborski župi je bila zelo častna, bilo jih je skupaj 160, od teh nad 100 iz Maribora, od teh zopet 35 telovadcev in telovadk. Vspehi tekme so bili zadovoljivi. vrsta telovadcev je dosegla nad 60 točk, vrsta telovadk nad 90 točk in je bila v nižjem oddelku po sodbi priznanih veščakov sploh najboljša. O ljubki mladi vadiateljici so pripovedovale ostale telovadke, da je mislila tako resno na tekmo, da je v sanjah po noči glasno poveljevala: »Razvoj zbor!« Stale so Sokolice od 6. ure zjutraj do pol 12. ure v vročem soncu na telovadišču, predno so prišle na vrsto, a vse to jim ni vzelo prožnosti in dobre volje in pri odhodu od telovadišča so še vedno mislile na telovadbo in si ponavljale posamezne gibe. To je sad sokolske vzgoje, mladost in zdravlje! Popoldne prvega dne so se vršile vaje za nastop, na Vidov dan dopoldne slavnostna maša na telovadišču v spomin vseh za domovino padlih junakov, zbrano je bilo vse Sokolstvo, na tribunah večstisoč-klava množica, ki je pobožno klonila

štino, pod tako tuje ime, pod katerim bi postal pravi lastnik davka prost. Isto velja o prepuščanju vozilnih oznakov drugim vozilom.

— **Državna podpora za ljubljanski semenj.** Na predlog ministra dr. Kukovca in Pucija, je finančno-gospodarski komite dovolil za veliki semenj, ki se priredi v Ljubljani meseca avgusta, znesek 600.000 kron kot podporo.

— **Proslava verdunskih junakov.** V Duomonu, na mestu, kjer je bil slavni fort tega imena, okoli katerega se je prelilo v času verdunske bitke toliko krvi, bodo postavili Francozi veliko kapelo, v kateri bodo shranili veliko onih 200.000 junakov, ki so na tem mestu branili in slavno umrli za Francijo, in ki niso mogli biti identificirani.

— **Himen.** V cerkvi sv. Magdalene sta se poročila gospodična Milka Černovškova iz Maribora ter g. dr. Ljudevit Kohout, okrajni zdravnik v Sv. Ožbalu pri Gradcu.

— **Zvišanje vozniških tarifov za I. razred.** Prometno ministrstvo je sklenilo povišati temeljno ceno za osebnih promet v I. razredu brzovlakov od 48 na 54 par za osebo in kilometer. Na ta način bi stal vozni listek I. razreda v brzovlakih trikrat več nego vozni listek III. razreda. Ta odredba stopi v veljavo s 15. t. m. Umestno!

— **Karagjorgejev zvon.** Prvi zvon, ki se je oglašil v Sibeniku po osvoboditvi iz italijanskega jarma, je bil veliki zvon v samostanu sv. Lovrenca. Zanimiva je povest tega zvona. Leta 1809 ga je naročil Beograd za svojo glavno cerkev. Zvon je bil vliit v Mlecini; ker pa je Srbija v tem času izgubila svojo prostost, ga je predal zvonar samostanu sv. Lovrenca v Sibeniku, koder je ostal do današnjega dne. Narodni svet v Sibeniku namerava sedaj ta zvon odkupiti in ga poslati kot dar mesta Sibenika Beogradu.

— **Vojno škoda zaveznikov.** Francoski senator Lucien Hubert je izdelal statistiko vse vsled vojne povzročene škode, ki jo je vtrpela Francija in zavezniki. Skupno škoda ceni na 473 milijard frankov. Na posamezne države odpade ni sicer Francija 218,5 milijard frankov, Anglija 58, Italija 74,2, Belgija 26,5, Češkoslovaška 14, Romunije 31, Jugoslavija 28,3, in Poljska 22,5 milijard frankov.

— **„Zidovska Avstrija“.** V Nemški Avstriji so se v zadnjih dneh pojavile nove 80-vinarske znamke. Znamke so rdeče barve istega tiska, kot oficijelne poštne znamke, ter nosijo mesto običnega napisu „Deutschösterreich“ napis „Jüdischösterreich“. Izdelane so tako izvrstno, da se na prvi pogled od pravih niti ne razločujejo. Veliko teh znamk je že v prometu in se posebno dunajski filatelisti zanimajo zanje. Kdo je te znamke,

pričal, da sem jo bil nganil. Splošno se je pa gledalo na red in treznost.

Cudili smo se, ko smo slišali v Osijeku govoriti toliko nemški; naseljenih je v mestu in v okolici mnogo Švabov, ki so si ohranili svojo narodnost, ako ravno so politično povsem pasivni. Zetlet bi le bilo, da bi se ta tuji živelj s časoma asimilirali hrvatskemu narodu in da bi imel oni hrvatski optimist prav, ki mi je zatrjeval, da je deca že vsa hrvatsko narodno navdušena. — Vsekakor pa znaajo švabski hotelirji goste ogoliti. Črna lahkega piva (vrčkov sploh ne poznajo) 6 K, 1 slana kuhara 20 K, mali krožnik po zemlji dišče solate 10 K itd.

Na voznji nazaj sem prebiral neki osiješki časnik in dognal, da so gostoljubni restavratirji kratkomalo nam zaračunali dvojne maksimalne cene. Ko smo izstopili v Zagrebu in se podali na kosilo v prvo ondotno restavracijo, se nam je zdel Zagreb po ceni! — Skupna hrana prvi dan ni bilo dobra, se je pa vsled naše pritožbe izdatno popboljšala.

Zlet nam je nudil zopet zaželjeno priliko stisniti bratom Srbom in Hrvatom roko, s kojimi nas veže že staro sokolsko bratstvo in poiskati nove priščne vezi s enakomiselnimi brati iz vseh pokrajin naše kraljevine.

Kmalu po drugem telovadnem nastopu je že bilo treba misliti na odhod

izdal, še ni dognano. Bržkone je hotel s tem na izvanreden način ožigosati zidovske razmere v Nemški Avstrije.

— **Železniški načrta prometnega ministrstva.** Prometno ministrstvo je že izdelalo načrt, po katerem se bodo iz sredstev investicijskega posojila 500 milijonov dinarjev izvršile razne prometne preosnove in gradbe. V prvi vrsti se bo popravi glavna proga Beograd—Zagreb, razširili važnejši kolodvori in zgradile najnujnejše proge. Med temi najdemo tudi progo Murska Sobota—Ljutomer—Ormož, za katero je določenih 10 milijonov dinarjev.

— **Najboljši mikroskop na svetu.** Najboljši in najnatančnejši mikroskop ima londonski zdravniški zavod. Mikroskop navadno povečuje s 1000 diametri, a ta londonski poveča s 3500 diametri, to je 12 milijonkrat. Ta mikroskop je konstruiral dr. Bernard.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrla po dolgi in mučni bolezni gospa Katarina Rakovec, soproga višjega revidenta Južne železnice v pokoji, gosp. Alojza Rakovca. Pogreb se vrši jutri, 8. julija iz hiše žalosti Aleksandrova cesta 14 na pobrežko pokopališče.

— **Glosa z ulice.** Zadnja številka zagrebških „Kopriv“ ima aktualno sliko, ki predstavlja, kako se Zagreb spreminja v dolgo vrsto samih vinotočev pod vejo. Tudi v mariborski okolici jih imamo precej. Izgleda, da med njimi ni konkurence, ker so cene znatno višje nego kjerkoli v mestni gostilni. Nek domači poznavatelj literature in liter-ature je te dni na potu domov prepeval slovensko pesem iz Gospodovega leta 1903, ki se začne: „Ej v krčmi predmestni „Pri roži“ sedela — sinoči sva jaz in moj bratec Anton — in pesmiče lepe prelepo sva pela — in vinca popila za celih pet kron.“ — Res, to spada v poezijo! Današnji časi so vodeno-kislata in draga proza.

— **Kolesarji in motociklisti.** V petek 8. t. m. se vrši v Narodnem domu ob pol 20. uri občni zbor. Radi važnosti poedinih točk se naprošajo člani, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Predsedstvo kluba kolesarjev in motociklistov „Perun“ v Mariboru.

— **Lepi bratci.** Včerajšnja „Straža“ je vzela z vsem navdušenjem v zaščito g. Peska ter se hujuje v najbolj izbrani hribovščini nad demokracijo, ker se ni potrjen za ljubljanskega župana. Torej takega župana naj bi imela Ljubljana, naša slovenska metropola, ki stoji pod zaščito komunistov in „Stražarjev“? — Povej mi s kom se bratiš in povem ti kdo si!

— **Klub jugoslovenskih rezervnih častnikov v Mariboru** opozarja svoje člane na točko 312 pravila službe I. del, ki se glasi: „Ob državnih praznikih so vsi rezervni častniki v garnizijah dolžni, da se udeležijo skupno z aktivnim čast-

in po prirčenem pozdravu nas je vlak zopet odpeljal proti domu. Omeniti hočem le še nekaj: Bilo bi zelo napačno in krivično generalizirati in hrvatsko Sokolstvo dolžiti separatističnih teženj. Vsi delegati vseh hrvatskih žup so soglasno odklonili predlog za osnovevanje plemenskih zvez. Separatisti so pa, tudi drugod, na primer se Srpski Sokol v Osijeku ni vdeležil slavnosti in je radi svojega separatizma izključen iz Saveza. Pa ti separatistični pojavi nas ne motijo, izginili bodo sami ob sebi, čim krepkeje se mi združimo pod prapor edinstva in čim bolj intenzivno se poprimemo sokolskega dela. Tej ideji smo dali duška na vseh večjih postajah na potu nazaj, kjer je Sokolstvo prepevalo pesem o večnem bratstvu Srba, Hrvata in Slovenca. — Vožnja je trpela zopet skoraj 24 ur in baš ni nudila udobnosti, tudi ne možnosti spanja. Ako vse preračunam, za filistra ali človeka, ki ljubi udobnost, ta zlet ne bi bil. Malo spanja, mnogo naporov, celi dan in noč vožnja, tja, ravno toliko nazaj; in vendar je bilo vse tako veselo, žarečih lic, iskričih se oči. To je ravno sad sokolske telovadbe, da daje prožnost telesa in duha, mladost in radost. Za to pa hajdi zopet nazaj v telovadnico! Za nas velja povelje, ki jo je ona mala sokolica, voditeljica ponovila v sanjah: Razvoj zbor Sokolov!

niškim zborom slovesne službe božje in čestitanja.“ Pozivljajo se zato v Mariboru navzoči člani kluba, da se po možnosti polnoštevilno udeležijo slovesne službe božje, ki se vrši na Petrov dan 12. t. m. v tukajšnji stolni cerkvi. Nadalje naznanja klub svojim članom, da je predsedstvo Oficirskega doma naju-ljudnejše pristalo na predlog odbora, da je dostop k vojaškim proslavam ali veselicam dovoljen članom kluba, ki se izkažejo s to legitimacijo. Oni tovariši, ki se nameravajo udeležiti elitnega plesa dne 12. t. m., naj to izvolijo čimprej (najkasneje do 9. t. m.) pisмено ali ustmeno naznaniti tovarišu Dr. Ljud. Pivko, Razlagova ulica 11.

— **Masarykov fond.** Povodom 70 letnice prezidenta Masaryka so zbrali požrtvovalni Cehi velik Masarykov fond. Sedaj je prezident potrdil razdelitev fonda. Med drugimi so dobili češki visokošolci 13 milijonov čs. kron, nemški 2 milijona, kron. 50.000 K je določenih za dijaško okrevališče v Crikvenici. Češko in nemško novinarsko društvo sta dobili po 200.000 K, Češkoslov.-jugoslav. liga 50.600 K. Velik del tega fonda je tedaj posvečen šolski mladini. Glinjivo je, kako skrbe Cehi za svojo bodočnost. Tudi novinarska udruženja so dobila lepo podporo. Pri nas je vse to zanemarljivo in pozabljeno; denar se razsipuje v druge svrhe, mladina in kulturni delavci so pastorki našega javnega življenja.

— **Zlobno poškodovanje.** Znana plica Magdalena Sparovec iz Sv. Benedikta pri Mariboru je med eskorto na Aleksandrovi cesti skočila v stran in se zaletela z glavo v šipo izložbe trgovca Navršnika ter jo ubila. Zagovarja se s tem, da izgubi vsled razburjenosti naenkrat um in v tem stanju ne ve, kaj dela.

— **Kolera v Rusiji.** Do 26. junija je bilo na ozemlju republike uradno dognanih 8206 slučajev kolere, ki je zahlevala največ žrtev v pokrajini Rostava, Volga, Voroneža in Orla.

— **Pomorščaki v Kristianiji** so v medsebojnem sporazumu sklenili, da takoj znižajo mezde za 12 odstotkov. — Kdaj bodo naši delavci kaj takega sklenili.

— **Požarna bramba na Pobrežju** pri Mariboru vlnjudo naznanja, da priredi v nedeljo, dne 7. avgusta svojo veliko poletno veselico na vrtu gostilne Rojko. Podrobnije pozneje.

— **Nove železniške proge.** Na kongresu inženirjev in arhitektov so sprejeli resolucijo, da je treba najkasneje tekom osam deset let izgraditi med drugimi tudi proge: Ormož — Ljutomer — Murska Sobota, Rogatec — Krapina — Golubovec.

— **Nerazumljiva formalnost.** Od potnikov, ki se poslužujejo tranzitnega prometa čez Avstrijo v Ljutomer, zahtevajo naše oblasti posebno izkaznico, dasiravno jih v St. Ilju zapro in izpuste še-le v Gornji Radgoni oz. obratno. Ker marsikateri potnik ni o tem poučen, opozarjamo občinstvo, da zadosti tej težko razumljivi potrebi uradnega aparata.

— **Rogaška Slatina.** V času kopalniške sezone v Rog. Slatini od 5. julija do oktobra t. l. se bo praški in dunajski brzovlak ustavljal tudi na postaji Grobelno.

— **Odvzete zemljišne pravice.** Tukajšnjemu geometru Hermanu Priemerju je deželna vlada zabranila nadaljnjo izvrševanje geometrijskih poslov, ker ni avtoriziran v smislu predpisov zakona.

— **Lepo družbo, s katero se brati „neodvisna“** „Jugoslavija“ komentira najbolj s tem, da prinaša reklamo za „Autonomista“, od klerikalcev podkupljeno glasilo g. Prepeluha.

— **Potovanje regenta v Dalmacijo.** „Život“ doznava, da bo regent v kratkem potoval v Dalmacijo ter se najbrž dalje časa mudil v Dubrovniku in Kotoru. V Tivatu se pripravlja jahta vojne mornarice „Dalmat“ za regentovo potovanje.

— **Cirkus Renlow.** Sinoči se je vršila prva otvoritvena predstava, ki je pokazala, da je stremiljenje artistov tega cirkusa res vredno pozornosti. Posebno moramo omeniti izborni telovadni, troskoki prizor na prečnici dvojne g. Christeansena ter re. Juliete.

kakor tudi njen „looping hle lop“. Dresura konj g. ravnatelja je prvovrstna, posebno izvajanja malega konjička z rutami zasluži priznanje. Dobro so balansirke in žonglerske točke, kakor tudi metanje nožev. V splošnem priporočamo, da si vsakdo ogleda predstave sam, kar mu gotovo ne bo žal.

— **Ljubljana - Pragersko - Budimpešta.** Opozarjamo, da prične z 10. t. m. voziti brzovlak iz Ljubljane preko Pragerskega v Budimpešto.

Izpred sodišča.

G. Franju Pircu novinarju v Mariboru, ki je bil zaradi lanskih oktobrskih dogodkov zaprt in preganjan je svetov. zbornica mariborskega okr. sodišča dala satisfikacijo in mu priznala glasom odloka z dne 25. junija br. IX. 22 43/20 46 pravico do odškodninskega zahtevka proti državi. G. Pirc je nastopil ob priliki protestne manifestacije dne 13. oktobra m. l. kot govornik ter bil obdolžen, da je pozivljial občinstvo na nezakonita dejanja z besedami: „Fantje, sedaj pokazite Vašo moč; dosedaj smo bili kulturni, sedaj pa postanimo divjaki“ ter da je istega dne sklical shod na prostem, ne da bi bil to preje javil oblasti in prosil za dovoljenje. Vsled prijave policijskega poveljnika Najdiča, pol. stražnikov Priboviča in Slanekerja je bil Pirc aretiran in zaprt. Dočim je Anton Najdič vztrajal pri svoji izpovedi, je Pribovič pozneje izjavil, da vsled oddaljenosti govora ni razumel, a Slaneker, da sploh ni bil na shodu. Na Pirčev oklic v „Taboru“ so se javile sledeče priče: dr. Dominik Dernovšek, Josip Rebernik, Božidar Borko, dr. Müller, Anton Petek, dr. Sernec, Ivan Bezšcak, dr. Reisman in dr. Stor, ki so vsi izjavili, da so poslušali in slišali Pirčev govor, a niso slišali, da bi g. Pirc hujskal k izgredu, sploh njegov govor ni imel hujskajočega značaja, ampak je govoril pomirjevalno in se zavzemal za manifestacije naslednjega dne. Priče Hribernik, Petek, dr. Sernec in dr. Reisman izključujejo naravnost, da bi bil Pirc rabil besede, ki se mu jih je podtikalo. Najdič ni bil v neposredni bližini govornika, in ga tudi ni osebno poznal, ter je le od drugih izvedel, da govori obdolženec. Ker je torej bil g. Pirc po nedolžnem preganjan in zaprt in njegovo postopanje nikakor ni bilo nepošteno ali proti dobrim običajem in ker tudi njegovega poziva v „Taboru“ ni bilo smatrati kot poskus, da hoče vplivati na priče in tedaj sploh ni bilo pravnega razloga, da se ga zapre, mu je sodišče priznalo pravico do materijelne odškodnine.

Kultura in umetnost.

* **Frank Heller: Prigode gospoda Collina.** Saljiv detektivski roman. Ljubljana 1921. Založilo „Jutro“. Cena 15 K, po pošti 2 K več. „Jutrov“ roman, ki je po pravici vzbudil toliko zanimanja, je izšel sedaj tudi v ponatisu v posebni knjigi velikega formata na 103 straneh. Naslovni list je narisal g. prof. S. Santel. Posebnega priporočila ne rabi. Kdor ga je čital, bo vsak sam potrdil sodbo, ki jo je o tem izrekel med drugimi pariški „Figaro“: „Prevajalcu moramo biti hvaležni, da nam je dal onega najboljših sedanjih švedskih prigodnih romanov. Frank Heller je pisatelj visoke kulture in prvovrsten stilist. Njegov „Collin“ spada med najzabavnejše pripovedke te vrste. „Dagens Nyheter“ pa pravi: „S Hellerjem je naše slovstvo dobilo, kar je do sedaj pogrešalo, elegantnega, v vsaki vrsti zabavnega pripovednika velikega stila. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi, Ljubljana. Sodna ulica št. 6.“

Sokolstvo.

o **Predavanje starosta dr. Serneca**, ki ga je priredila v ponedeljek naša akademsko omladina, je bilo zelo dobro obiskano. Veseli nas, da je za to predavanje pokazalo mnogo zanimanja naše ženstvo, a še bolj pozornost, ki so jo predavanju posvetili naši gg. častniki, od katerih jih je posetilo predavanje čez dvajset. Govornik je v svo-

tu predavanja govoril o zgodovini gimnastike od najstarejše zgodovinske dobe do danes, ter osobito poudarjal uspehe in vrednost gimnastike pri Grkih. Potem je prešel na našo slovansko gimnastiko, ki je po našem Sokolstvu dobila narodni in vzgojevalni značaj. Tyrš in Fügner sta postavila temelje naši sokolski organizaciji in od bratov Čehov so se je prijeli vsi Slovani. — Predavatelj je poudarjal važnost sokolske organizacije za ojačenje telesa, odgoj značaja, discipline, demokratizma in bratstva. Naglašal je, kako je osobito za nas Jugoslovane sokolska organizacija najpripravnejša radi plemenskih in verskih razlik, ker je Sokol lahko vsak narodnjak, brez razlike na vero in pleme, katerega pripada. Radi tega je Sokolstvo tudi važna politična organizacija, ker s svojim delovanjem pospešuje narodno ujedinjenje, med tem ko so »Orli« osnovani izključno na verskem principu. Sokolstvo pa je tudi osobito važnost za našo narodno vojsko, kateri odgaja naraščaj v duhu vojaške discipline, bratstva in narodnega edinstva. — Naglašal je, da Sokoli goje gimnastiko in obžalujejo, da se narodne vrste razbijajo ob verski neznosljivosti. Omenil je tudi važnost naredbe ministra prosvete, ki je odredil, da se uvede sokolska metoda in disciplina tudi v šolski telovadbi v naših šolah, katero pa je žal zlorabila neka stranka, brez vsakega razloga, da »prepreči« kulturni boj v našem narodu. — Predavanje je bilo jako dobro, kar so pozorni poslušalci priznali z navdušenim odobravanjem.

Sport.

: Svetovno prvenstvo v boks se je odločilo 29. junija t. l. med evropskim prvakom Carpentierjem (Francoz) in Amerikancem Dempseyem pred 300.000 gledalci. Dempsey je zmagal v četrtem krogu s Knock-out udarcem. Obema borceva so se prirejale velikanske ovacije. Potek borbe in končna zmaga se je neprenehoma med borbo brezlično javljala po celi Ameriki, na ocean in v Evropo. V Parizu je večstotisočglava množica na ulicah pričakovala zmago Francoza, ter z velikim razočaranjem sprejela poročilo o zmagi

Dempseya po letakih iz aeroplanih, ki so takoj po doseplem poročilu v velikanskih množinah metali tozadevne letake na glavne prometne točke Pariza.

: Francozi so zmagali v Beogradu z rezultatom 3 : 0.

Gospodarstvo.

O naši letošnji žetvi.

Letošnja žetev ne obeta tako dobro, kot se je skrajno domnevalo. Najnovejši vesti iz Srema in Vojvodine poročajo, da je tam stanje žetve v obče slabo in nezadovoljivo. Pokazale so se posledice suše lanske jeseni in letošnje spomladi. Žito je slabo, a sena skoraj nič. V gornjem delu Hrvatske se je žetev dobro obnesla, vendar ta del nikakor ne krije lastne potrebe. V zadnjem času je toča in povodenj uničila vse pridelke Bosne, ter vlada tam pomanjkanje, kakor ga že dolgo ni bilo. Hercegovina, Lika, Dalmacija in Crna gora pa so glede prehrane popolnoma odvisne od drugih dežel, ker same ne pridelajo skoraj nič. Zato je potrebno, da vlada že sedaj stori potrebne korake, da prepreči, posebno v goraj imenovanih deželah pretečo lakoto in žnjo zvezano bedo. V to svrhu bi bilo treba kupiti in objaviti točne podatke o žetvi ter s tem omogočiti primerno ureditev eksportne trgovine poljskih pridelkov in bi se moral, če bi bilo treba, tudi import že sedaj osigurati. A ne glede na to, pa je potrebno, da se trgovci sporazume o razdelitvi letošnje žetve. Imeli smo dovolj skušenj, ki nas uče, da se treba pravočasno brigati in osigurati prehrano. Za trgovca je končno vsejedno, kje napravi kupčijo, ali v inozemstvu, ali doma, ni pa tako vseeno za one kraje, ki nič ne pridelajo, če so oskrbljeni z živežem že v jeseni ali pa še le na spomlad, ko je že prepozno in vse podraženo. Razentega pa se treba ozirati tudi na naša prometna sredstva, ki bi, posebno na Balkanu bila nezadostna in bi odpovedala, če bi se naenkrat preobremenila. Od vlade do danes še nimamo pozitivnega poročila o stanju žetve. Mislimo pa, da bi vlada ne smela puščati vesti o slabem stanju žetve v javnost, ne da bi jih ali potrdila, ali pa dementirala. Razni čifutski spekulantje mnogokrat nalašč širijo take vesti, da svoje na-

kopičene zaloge čim dražje prodajo. Te nakanne preprečiti je v prvi vrsti poklicana vlada. Skrajni čas je, da se v tem pogledu storijo resni koraki. Žetev se je pričela in ni vseeno, ali poljedelec prodaja svoje pridelke legalnemu trgovcu ali pa čifutskim spekulantom, ki jih tudi žalibog tudi pri nas ne manjka.

: Prvi mednarodni sejm na Dunaju. V času od 11. do 17. septembra t. l. se bo vršil na Dunaju prvi mednarodni sejm. Dunaj je po svoji geografski legi najbolj pripravo mesto za tako velikansko prireditve. Kot središče Evrope, križišče železnic, ki vežejo izhod z zahodom, jug s severom, starodavna slava mesta in razvoj domače industrije jamči za uspeh take prireditve. Dunaj pa razpolaga tudi s primernimi prostori. Za mednarodni sejm so določeni bivši dvorni hlevi in svetovnoznana »Rotunde«. Ob enem s sejmom bo združena nekaka gledališka, kino- in muzikalična razstava ozir. sejm. Za posetnike sejma so preskrbljena stanovanja, druge potnike pa se opozarja, da potovanja na Dunaj v tem času radi pomanjkanja stanovanj preložijo. Morebitnim interesentom daje podrobna pojasnila o mednarodnem sejmu nemškoavstrijski konzulat.

: Podaljšanje roka za vzorce potnikov iz inozemstva. Generalna direkcija carin naznanja, da se rok iz čl. 78 carinskega zakona za uvoz vzorcev, katere prinašajo trgovski potniki iz inozemstva, podaljša od treh na šest mesecev. Od trgovskega potnika se bo ob uvozu zahtevala legitimacija, da potuje in blagovne vzorce uvaža z namenom, da zbira naročbe. (št. 5481).

: Naš izvoz v mesecu aprilu. Po podatkih, ki jih prinaša »Trgovski glasnik« se je v mesecu aprilu izvažalo iz naše države skupno za 216,495 185 dinarjev. Največ se je izvažalo goveje živine in sicer 5704 glave v vrednosti 76,934.040 D., nadalje 6.665 svinj za

9,478.870 D., 1169 konjev za 4,789.750 dinarjev, mesa 2,927.027 kg za 26,386.168 D., žita 5,813.640 kg za 7,444.475 D., koruze 72,859.540 kg za 69,048.445 D., fižola 1,251.892 kg za 1,614.135 D., in suhih sliv 4,716.081 kg za 14,148.420 D. Skupno se je v prvih štirih mesecih izvozilo iz naše države blaga v vrednosti 785,956.401 dinarjev.

: Društvo za kopanje zlata v Nerešnici. Akeije društva za kopanje zlata vedno bolj in bolj padajo. Vendar bi se društvo lahko povzdignilo, kar so Nemci, ki so za časa okupacije izvozili mnogo zlata, jasno dokazali. Druždeva se, da na propast društva delujejo francoski delničarji, da bi čim večje pokupili delnice.

: Nabava poštnih vagonov. Na naših železnicah vlada veliko pomanjkanje poštnih vagonov. Zaradi tega občutno tipa ves poštni promet, ki se nikakor ne more zboljšati, dokler se pomanjkanje poštnih vagonov ne odpravi. Poštno ministrstvo je radi tega potom ministrstva za promet naročilo v inozemstvu večje število četveroosnih poštnih vagonov za normalne in ozkotirne železnice. Nabava bo stala okoli 10 milijonov dinarjev. Najugodnejše ponudbe so stavile nemške tovarne za vagonne in bodo vagoni v razmeroma kratkem času gotovi. Ker so se ti vagoni nabavili v Nemčiji, mislimo, da bi se lahko, mesto da jih mi plačamo, odračunili od vojne odškodnine, ki jo nam mora plačati Nemčija.

: Banke v Rusiji zopet otvorene. Sovjetski komisariat za finance je izdal naredbo, glasom katere se zasebnikom dopušča neomejen kapital, bodisi da ga imajo pri sebi ali v banki. — Banke bodo v najkrajšem času zopet otvorene.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Posedstvo se da v najem, eno uro od Maribora, obstoječe iz 11 orolov zemlje in potrebnih gospodarskih poslopj, vse ob okrajni cesti. Naslov v upravi. 895 7-5

Vila s 7 sobami za eno družino, v katero se lahko takoj vseli, se proda. Vpraša se v upravi lista. 887 6-5

Proda se več lesenih zabojev, Marib, tiskarna d. d.

Proda se hiša s stavb. prostorom. Pojasnila daje upravnistvo. 932 2-2

Čevljarski učenec, mešan, st. takoj sprejme. Naslov pove upravnistvo.

Proda se otroški voziček. Po brežje, Cankarjeva ulica 6. 937 2-1

2 šivilje dobre delavke se takoj uprejejo. Vprašati v upravi »Tabora«. 936

Iščem službo kot postrožnica. Dobaj, Sodna ulica 32. 938

Pristopajte

Jugoslov. Matlici!

Izletnikom

se priporoča A. Mesaričeva gostilna v Selnici ob Dravi, železniška postaja Ruše. 990

Slavnemu občinstvu se najtopleje priporoča

cvetličarna Anton Gabrič, Šolska ulica 2.

Ima na razpolago vsakovrstne sveže cvetlice, izdeluje po naročilu različne šopke in vence za vsako priliko in razpolaga tudi z najkрасnejšimi umetnimi nagrobnimi venci. Prevzema raznovrstna okrašenja ob vseh prilikah javnih prireditev, veselic, plesa itd., kakor tudi umetne dekoracije kavarn in drugih lokalov. Zagotavlja slavnemu občinstvu solidno in točno postrežbo. 928 4-1

4 milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v drugem kolu državne razredne loterije.

Žrebanje

se vrši v prvem razredu
15. in 16. julija 1921.

Cene srečkam v prvem razredu:

cela srečka 48 dinarjev
polovica . . 24 dinarjev
četrtinka . . 12 dinarjev
osminka . . 6 dinarjev

Srečke prodaja:

Zadružna gospodarska banka d. d.
Podružnica Maribor, Koroška c. 1
I. nadstropje. 931

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obrestuje vloge najugodneje.

Daje vsakovrstne kredite.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVlje, PTUJ, BREZICE.

Delniška glavnica in rezerve 95,000.000.—

Izvršuje najkulantneje vse bančne transakcije.